

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a JUDr. Marie Žiškové v právní věci žalobce: **V. V.,** zastoupený JUDr. Pavlem Jelínkem, Ph.D., advokátem se sídlem Dražkovice 181, Pardubice, proti žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje,** se sídlem Komenského nám. 125, Pardubice, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 30. 11. 2017, č. j. KrÚ – 57559/98/2017/OMSŘI/MV-3 a č. j. KrÚ - 57560/99/2017/OMSŘI/MV-3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích ze dne 30. 5. 2018, č. j. 52 A 1/2018 - 49,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

[1] Včas podanou kasační stížností se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení nadepsaného usnesení Krajského soudu v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích, kterým byla jako opožděná odmítnuta jeho žaloba proti rozhodnutím žalovaného ze dne 30. 11. 2017, č. j. KrÚ – 57559/98/2017/OMSŘI/MV-3 a č. j. KrÚ - 57560/99/2017/OMSŘI/MV-3. Těmito rozhodnutími žalovaný podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, rozhodl tak, že zamítl obě odvolání stěžovatele a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Holice, odboru životního prostředí a stavebního úřadu ze dne 29. 6. 2017, č. j. MUHO/11560/2017 a

č. j. MUHO/11856/2017. Uvedenými rozhodnutími správní orgán prvního stupně jako vyvlastňovací úřad rozhodl o odnětí vlastnického práva a o příslušné náhradě ohledně pozemků v k. ú. X a k. ú. X.

[2] Krajský soud vyšel z toho, že žaloba byla do datové schránky soudu doručena dne 5. 2. 2018. Rozhodnutí žalovaného byla stěžovateli doručena dne 5. 12. 2017 a 11. 12. 2017. Podle § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“, lze žalobu podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Podle § 2 odst. 5 věta první zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací (dále jen „zákon o urychlení výstavby“) ve znění účinném od 25. 7. 2017 do 31. 12. 2017 platilo, že lhůty pro podání žalob k soudům k přezkoumání nebo nahrazení správních rozhodnutí vydaných v řízeních podle § 1 se zkracují na polovinu. Podle § 2 odst. 2 zákona o urychlení výstavby ve znění od 1. 1. 2018 platí, že lhůty pro podání žalob k soudům k přezkoumání nebo nahrazení správních rozhodnutí vydaných v řízeních podle § 1 se zkracují na polovinu. Krajský soud dovodil, že posledním dnem k podání včasné žaloby ve zkrácené poloviční lhůtě byl den 8. 1. 2018 (pondělí) v případě prvně doručeného rozhodnutí, resp. den 12. 1. 2018 v případě druhého doručeného rozhodnutí. Poněvadž byla žaloba podána až dne 5. 2. 2018, byla podána opožděně.

[3] Krajský soud se neztotožnil se stěžovatelovou argumentací, že byl v prvostupňových rozhodnutích poučen zavádějícím způsobem. Za prvé uvedl, že poučení o možnosti soudního přezkumu nebylo povinnou náležitostí správních rozhodnutí a stěžovatel nebyl ve věci osobou zcela neznalou právní úpravy (již ve správním řízení byl stěžovatel zastoupen advokátem). Krajský soud poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, z nějž dovodil, že je na účastníku řízení, aby se přezkumu domáhal včas a znal relevantní právní úpravu.

[4] Stěžovatel v kasační stížnosti namítá důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[5] Stěžovatel setrvává na své žalobní argumentaci, že poučení, které se mu dostalo ze strany správního orgánu prvního stupně, bylo zavádějící. Stěžovatel soudu vysvětlil, jak byl veden jeho logický úsudek a proč je přesvědčen, že byl uveden v omyl. Stěžovatel byl poučen o možnosti využití dvojí linie soudního přezkumu a to jednak přezkumu ve správním soudnictví v případě nesouhlasu s výrokem o vyvlastnění a jednak přezkumu v otázce rozhodnutí o náhradě za vyvlastnění dle občanského soudního řádu. Ve vztahu k civilní větvi se stěžovateli dostalo poučení o speciální lhůtě k podání žaloby, nicméně ve vztahu k řízení dle s. ř. s. se mu žádného speciálního poučení nedostalo. Stěžovatel se tak domníval, že ve vztahu ke správní větvi platí lhůta obecná. Krajský soud k této argumentaci nicméně nepřihlédl a žalobu odmítl, když uvedl, že bylo na stěžovateli, aby se přezkumu rozhodnutí domáhal včas a znal relevantní právní úpravu.

[6] Stěžovatel má ale za to, že když se správní orgán rozhodne účastníka řízení poučit, musí být jeho poučení správné a úplné. Stěžovatel má za to, že krajský soud odůvodnil své tvrzení o tom, že správní orgán nepochybil, nepřezkoumatelně. Na jedné straně totiž tvrdí, že se stěžovateli dostalo vyčerpávajícího poučení, na straně druhé pak uvádí, že se tak stalo,

ačkoli v něm absentovalo upozornění na speciální úpravu lhůty k podání žaloby. Stěžovatel namítá, že dedukce soudu stran stěžovatelovy znalosti hmotněprávní úpravy zákona o urychlení výstavby neimplikuje nutně znalost úpravy procesněprávní a setrvává na své námitce o uvedení v omyl. Stěžovatel poukazuje rovněž na tvrzení krajského soudu, že situace by byla jiná, kdyby byl stěžovatel poučen o nějaké nesprávné lhůtě. Stěžovatel však má za to, že přesně taková situace nastala. Aniž by totiž správní orgán uvedl explicitně chybnou lhůtu, logický úsudek stěžovatele mohl vést toliko k jedinému závěru a to, že speciální úprava ve vztahu k s. ř. s. neexistuje. Stěžovatel rovněž namítá, že judikatura, na kterou poukazoval krajský soud, je na věc nepřiléhavá. Stěžovatel poukazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 Ads 39/2008, z nějž plyne, že účelem poučení je poskytnout soukromé osobě při aplikaci překvapivé nebo nejednoznačné úpravy včas informaci o tom, že pro podání žaloby je stanovena speciální, kratší lhůta, a také na judikaturu Ústavního soudu ohledně principu dobré víry jednotlivce ve správnost aktů veřejné moci. Závěrem stěžovatel upozorňuje, že se mu dostalo nesprávného poučení rovněž od krajského soudu, jenž uvedl, že kasační stížnosti lze podat ve lhůtě dvou týdnů a sám nezohlednil dopad zákona o urychlení výstavby.

[7] S ohledem na uvedené navrhl stěžovatel usnesení krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

[8] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[9] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána osobou k tomu oprávněnou, je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s. Kasační stížnost splňuje podmínky řízení a je přípustná a projednatelná.

[10] Důvodnost kasační stížnosti pak zdejší soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Předně Nejvyšší správní soud předně uvádí, že z podané žaloby je zřejmé, že stěžovatel si byl již při jejím podání vědom, že ji podává po uplynutí zákonné lhůty (podle zákona o urychlení výstavby), a jeho žalobní argumentace stran otázky včasnosti podané žaloby je téměř totožná s jeho argumentací kasační. Nejvyšší správní soud k tomu předesílá, že všechny stěžovatelovy námitky již vypořádal krajský soud, s nímž se zdejší soud plně ztotožňuje a v podrobnostech odkazuje na jeho odůvodnění.

[13] Celá stěžovatelova argumentace je vedena v tom duchu, že byl uveden v omyl poučením poskytnutým mu správním orgánem prvního stupně, jenž jej sice poučil, že je možné podat žalobu ve správním soudnictví, už jej ale nepoučil o tom, že v tomto případě se uplatní zkrácená lhůta podle zákona o urychlení výstavby. U poučení k možnosti podat žalobu v civilněprávní větvi jej však poučil, že tuto žalobu je možné podat ve lhůtě 30 dnů.

Stěžovatel tak měl za to, že žalobu ve správním soudnictví je oprávněn podat ve lhůtě dvou měsíců podle § 72 odst. 1 s. ř. s.

[14] Nejvyšší správní soud předně poukazuje na stěžovatelem zmiňovaný rozsudek rozšířeného senátu zdejšího soudu ze dne 27. 10. 2009, č. j. 4 Ads 39/2008 – 83, z nějž stěžovatel citoval, že účelem poučení je poskytnout soukromé osobě při aplikaci překvapivé a výkladově nejednoznačné úpravy včas informaci o zkrácené lhůtě pro podání žaloby. Nejvyšší správní soud uvádí, že se s uvedeným ztotožňuje, ale nejedná se o stěžovatelův případ. Stěžovatel sice poukazuje na to, jak jej zmátlo poučení prvostupňového orgánu, ale jak již bylo výše uvedeno, právní úprava v nyní projednávané věci nebyla nijak sporná či nejasná, a stěžovatel z napadených rozhodnutí věděl, že se na jeho věc vztahuje zákon o urychlení výstavby, což ostatně nerozporuje, stejně tak jako nerozporuje, že poučení o podání žaloby nebylo povinnou náležitostí správního rozhodnutí. Kromě toho již v řízení o odvolání byl stěžovatel zastoupen advokátem, tedy osobou práva znalou, které by nemělo činit žádné potíže zorientovat se v předpise o sedmi paragrafech. Námitka že předpoklad znalosti hmotněprávní úpravy ještě nepředpokládá znalost procesněprávní, se jeví soudu přinejmenším účelovou, zejména za situace, kdy byl stěžovatel zastoupen advokátem, u něhož se znalost jak hmotněprávní tak procesněprávní úpravy presumuje. Kromě toho, z citovaného rozsudku plyne rovněž to, že „*zvláštní poučovací povinnost je třeba dodržet výlučně u správních rozhodnutí, proti nimž lze podat žalobu, na niž se vztahuje § 129 odst. 1 s. ř. s., a to proto, že pouze u těchto rozhodnutí je nestandardní délka lhůty k podání žaloby s ohledem na synergii všech dílčích problematických prvků uvedené úpravy stanovena natolik nepředvídatelně, že to je nutno kompenzovat zvláštní poučovací povinností. Tato povinnost se naopak netýká zejména správních rozhodnutí, proti nimž se podává žaloba ve standardní dvouměsíční lhůtě. Netýká se však ani žalob, u nichž je stanovena zvláštní lhůta ve zvláštním zákoně upravujícím podmínky vydání správního rozhodnutí, proti němuž se žaloba ve zvláštní lhůtě podává (...). U těchto zvláštních lhůt, právě proto, že jsou uvedeny v zákoně, který zároveň upravuje podmínky vydání rozhodnutí, na které se zvláštní žalobní lhůta vztahuje, nedosahuje právní regulace takové míry překvapivosti, aby ji bylo nutno kompenzovat zvláštní poučovací povinností*“ (podtrženo NSS). Poněvadž v nyní projednávané věci byla právní úprava zcela jednoznačná a zvláštní lhůta byla upravena v zákoně o urychlení výstavby, dle kterého bylo postupováno ve vyvlastňovacím řízení, nebyly splněny podmínky pro to, aby měl správní orgán povinnost stěžovatele poučovat o zkrácené lhůtě pro podání žaloby.

[15] Tvrzení stěžovatele o tom, že jej poučení zmátlo, neboť měl za to, že je úplné a správné, považuje Nejvyšší správní soud rovněž za účelové. Kdyby tomu tak bylo, tak by stěžovatel, jak sám tvrdí neznalý procesněprávní úpravy, vycházeje pouze z uvedeného poučení, v němž je zmiňována toliko lhůta 30 dnů k podání žaloby (v civilněprávní větvi), vycházel právě z této lhůty a jeho žaloba by tak byla podána včas. Poněvadž ji ale podal až dva měsíce po doručení prvního rozhodnutí, Nejvyšší správní soud vyhodnotil jeho argumentaci jako ryze účelovou, kterou se snaží své pochybení přenést na prvostupňový orgán, jenž jej nad rámec své povinnosti podrobným způsobem poučil o tom, jaké opravné prostředky mu právní řád nabízí.

[16] Nepřípadný je rovněž odkaz stěžovatele na pasáž rozsudku zdejšího soudu ze dne 20. 8. 2014, č. j. 8 As 48/2014 – 27. V uvedené věci bylo dle tehdy aplikované právní

úpravy povinnou součástí poučení rovněž poučení o tom, za jakých podmínek a v jaké lhůtě se může účastník řízení domáhat, aby vyvlastnění bylo projednáno v soudním řízení. Poněvadž takové poučení ve správním rozhodnutí absentovalo, nebylo lze odmítnout žalobu pro opožděnost, byla-li podána ve lhůtě podle § 72 odst. 1 s. ř. s. V nyní projednávané věci je ale nespornou skutečností, že správní orgány zvláštní poučovací povinnost o lhůtě k podání žaloby ve správním soudnictví neměly. Ostatně ze zmíněného rozsudku dále plyne, že „*uvedené však platí pouze tehdy, pokud právní úprava vyžadovala, aby se účastníku řízení dostalo poučení o lhůtě, ve které lze iniciovat soudní přezkum (projednání). Pokud není součástí správních rozhodnutí rovněž poučení o možnosti soudního přezkumu (což je pravidlem, srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 2. 2006, č. j. 1 As 35/2005 - 61), nemá správní orgán z povahy věci ani povinnost poučit o zkrácení lhůt v důsledku zákona o urychlení výstavby. Je pak na účastníku řízení, aby se přezkumu domáhal včas a znal relevantní právní úpravu.*“

[17] Námitka stěžovatele, že si krajský soud protiřečí, že poučení bylo na jedné straně vyčerpávající, na druhé straně v něm ale absentovala informace o zkrácené lhůtě, není důvodná, a již vůbec nezpůsobuje nepřezkoumatelnost napadeného usnesení. Krajský soud v napadeném usnesení uvedl, že se stěžovateli dostalo vyčerpávajícího poučení ve smyslu § 28 zákona č. 184/2006 Sb., o vyvlastnění. S tím Nejvyšší správní soud souhlasí, neboť uvedené poučení plně koresponduje s dikcí tohoto ustanovení. Krajský soud pak toliko konstatoval, že skutečnost, že uvedené poučení neobsahovalo informaci o zkrácené lhůtě k podání žaloby ve správním soudnictví, je zcela bez významu s ohledem na to, že takovou povinnost správní orgán vůbec neměl.

[18] Konečně Nejvyšší správní soud uzavírá, že krajský soud nepochybil ani v poučení stěžovatele ohledně možnosti podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů. Podle § 2 odst. 2 zákona o urychlení výstavby totiž platí, že „(l)*hůty pro podání žalob k soudům k přezkoumání nebo nahrazení správních rozhodnutí vydaných v řízeních podle § 1 se zkracují na polovinu. O žalobách rozhodne soud ve lhůtě 90 dnů. Ustanovení předchozí věty obdobně platí i pro řízení o opravných prostředcích proti rozhodnutí soudu o žalobě*“ (podtrženo NSS). Z uvedeného ustanovení je zřejmé, že lhůty se zkracují o polovinu pouze u podání žalob, nikoli u podání kasačních stížností. Pro řízení o kasační stížnosti se uplatní toliko věta druhá, čili že o kasační stížnosti soud rozhodne ve lhůtě 90 dnů.

[19] Ze všeho, co bylo uvedeno výše, vyplývá, že napadené usnesení není nezákonné z důvodů namítaných v kasační stížnosti. Proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl podle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.

[20] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Neúspěšný stěžovatel proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, a žalovanému ji soud nepřiznal, neboť mu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. července 2018

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu